

Natuurtoets bestemmingsplanwijziging recreatiegebied De Bergen te Wanroij

**Toetsing in het kader van de Wet
natuurbescherming en het NNN**

I. Hille Ris Lambers

Bureau Waardenburg bv
Ecologie & landschap

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49
E-mail info@buwa.nl www.buwa.nl

Natuurtoets bestemmingsplanwijziging recreatiegebied De Bergen te Wanroij

Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming en het NNN

drs. ing. I. Hille Ris Lambers

Status uitgave: definitief

Rapportnummer:	19-066
Projectnummer:	19-0088
Datum uitgave:	6 juli 2021
Projectleider:	drs. ing. I. Hille Ris Lambers
Naam en adres opdrachtgever:	Eldorado Parken BV Witteweg 18 6585 AE Plasmolen
Referentie opdrachtgever:	Mail dd. 18 april 2019
Akkoord voor uitgave:	drs. F. van Vliet

Paraaf:

Graag citeren als: Hille Ris Lambers, 2019. Natuurtoets bestemmingsplanwijziging recreatiegebied De Bergen te Wanroij. Bureau Waardenburg Rapportnr. 19-0066. Bureau Waardenburg, Culemborg.

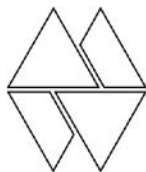
Trefwoorden: natuurtoets, Wet natuurbescherming, recreatiegebied De Bergen, Wanroij

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv. Opdrachtgever hierboven aangegeven vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Eldorado Parken BV

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001: 2015. Bureau Waardenburg bv hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen.

Bureau Waardenburg bv
Onderzoek en advies voor ecologie en landschap

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10
info@buwa.nl www.buwa.nl

Voorwoord

Eldorado Parken BV is voornemens om voor recreatieterrein De Bergen een bestemmingsplanwijziging aan te vragen. Functiewijzigingen van de camping, de gebouwen en de groengebieden vergemakkelijken en vergroten de mogelijkheden van de bedrijfsvoering. Eldorado Parken BV wil weten of deze ingreep effecten kan hebben op beschermde soorten en gebieden en het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en of significante effecten op deze gebieden op voorhand kunnen worden uitgesloten. Een deel van het plangebied maakt deel uit van het NNN.

Eldorado Parken BV heeft Bureau Waardenburg opdracht verstrekt om de voorgenomen ingreep te toetsen aan de Wet natuurbescherming. In voorliggend rapport zijn de effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten en Natura 2000-gebieden beoordeeld in het kader van de Wet natuurbescherming. Voor zover negatieve effecten aan de orde zijn, zijn maatregelen aangegeven om negatieve effecten op beschermde soorten en Natura 2000-gebieden te voorkomen of te verzachten. Ook is een toetsing aan het beleid van het NNN opgesteld.

Dit rapport is te beschouwen als de oriëntatiefase van de Passende beoordeling, zoals omschreven in de Wet natuurbescherming.

Dit rapport is opgesteld door I. Hille Ris Lambers. Zij is door opleiding, werkervaring en zelfstudie gekwalificeerd voor de door haar uitgevoerde werkzaamheden. Het project is uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van Bureau Waardenburg. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg is ISO gecertificeerd.

De heer Van Diepen van Peutz BV heeft de natuurtoets voor Eldorado Parken begeleid. Wij danken hem voor de prettige samenwerking.

Inhoud

Voorwoord	2
1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding en doel.....	4
1.2 Toetsing Wet natuurbescherming	4
1.3 Toetsing Natuurnetwerk Nederland (NNN).....	5
1.4 Methodiek	6
2 Plangebied en beoogde wijzigingen.....	7
2.1 Plangebied.....	7
2.2 Beoogde wijzigingen	8
2.3 De ligging ten opzichte van beschermde gebieden	11
3 Effecten op beschermde Natura 2000-gebieden	12
4 Betekenis van het plangebied voor beschermde soorten planten en dieren	14
4.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn	14
4.2 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn	15
4.3 Beschermingsregime andere soorten.....	16
5 Effecten op beschermde soorten.....	22
5.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn	22
5.2 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn	23
5.3 Beschermingsregime andere soorten.....	24
5.4 Conclusies beschermde soorten.....	25
5.5 Aanbevelingen.....	25
6 Houtopstanden	26
7 Natuurnetwerk Nederland.....	27
7.1 Ecologische waarden en kenmerken.....	27
7.2 Effecten wijziging bestemmingsplan recreatiegebied De Bergen op NNN	27
7.3 Conclusie	28
8 Literatuur	29
Bijlage 1 Kader Wet natuurbescherming en NNN	30
Bijlage 2 Ontwerptekening plangebied	39

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Eldorado Parken BV is voornemens om voor recreatieterrein De Bergen een bestemmingsplanwijziging aan te vragen. Functiewijzigingen van de camping, de gebouwen en de groengebieden vergemakkelijken en vergroten de mogelijkheden van de bedrijfsvoering. Eldorado Parken BV wil weten of en zo ja hoe met deze ingreep rekening moet worden gehouden met de Wet natuurbescherming (Wnb) en het NNN.

Concreet wil Eldorado Parken BV. weten of als gevolg van dit project significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden en NNN op voorhand kunnen worden uitgesloten en of het project effecten kan hebben op beschermde soorten.

De Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming heeft als doel het behoud van de biodiversiteit en duurzaam gebruik van de bestanddelen daarvan. Sommige handelingen en ontwikkelingen kunnen de natuur, en daarmee de biodiversiteit, schaden en zijn daarom krachtens de wet verboden. Is dat het geval dan is er in geval van beschermde gebieden een vergunning nodig of in geval van beschermde soorten ontheffing nodig voor het overtreden van een verbodsbepaling. In specifieke gevallen geldt een vrijstellingsregeling. ¹

In dit rapport wordt verslag gedaan van bronnenonderzoek en de bepaling van de effecten op Natura 2000-gebieden en het NNN.

Het doel van het onderzoek is te bepalen of de ingreep kan leiden tot overtredingen van de regels uit de Wet natuurbescherming. Als dat voor beschermde gebieden het geval is, wordt bepaald onder welke voorwaarden redelijkerwijs een vergunning kan worden verkregen of dat een Passende Beoordeling nodig is om hier antwoord op te kunnen geven. Als overtreding ten aanzien van beschermde soorten aan de orde is wordt bepaald onder welke voorwaarden redelijkerwijs ontheffing kan worden verkregen.

1.2 Toetsing Wet natuurbescherming

Wet natuurbescherming (Wnb)

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking. De regels die toezien op bescherming van Natura 2000-gebieden zijn opgenomen in 'Hoofdstuk 2 Natura 2000-gebieden' van de Wet natuurbescherming. De verbodsbepalingen ten aanzien van beschermde soorten zijn opgenomen in 'Hoofdstuk 3 Soorten' en beschreven per beschermingsregime (zie onder). De regels voor houtopstanden zijn beschreven in Hoofdstuk 4 van de wet (zie ook Bijlage 1).

¹ Zie voor de doelstelling en regels van de Wet natuurbescherming het wettelijk kader in de bijlage.

Natura 2000-gebieden

Voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van een verkennend onderzoek naar de effecten op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. De centrale vraag van deze toetsing is: bestaat er een reële kans op significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden of kan het optreden van significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden met zekerheid worden uitgesloten?

Beschermingsregimes soorten

Voorliggende rapportage beschrijft de effecten van de functiewijzigingen op beschermde soorten planten en dieren in het terrein en op welke wijze rekening moet worden gehouden met deze soorten. Als de voorgenomen ingreep leidt tot het overtreden van verbodsbepalingen betreffende beschermde soorten, zal moeten worden nagegaan of een vrijstelling geldt of dat een ontheffing moet worden verkregen. De Wet natuurbescherming onderscheid bij de bescherming van soorten drie beschermingsregimes:

- *Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn* (Wnb § 3.1),
- *Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn* (Wnb § 3.2)² en
- *Beschermingsregime andere soorten* (Wnb § 3.3).

Met het in werking treden van de Wet natuurbescherming is het beschermingsregime voor een aantal soorten veranderd dan wel vervallen. Ook zijn een aantal soorten beschermd die dat voorheen niet waren. Voor een aantal algemeen voorkomende soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren vallend onder '*Beschermingsregime andere soorten*' heeft de provincie vrijstelling verleend voor handelingen in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden (Wnb Art 3.10 lid 2a).

In dit rapport wordt onderscheid gemaakt in 'vogels', beschermde soorten (Wnb § 3.2) en 'andere soorten' (Wnb § 3.3).

Houtopstanden

Met de ingreep is de kap van beplanting voorzien. De regels ten aanzien van houtopstanden zoals vermeld in Hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming zijn van toepassing.

1.3 Toetsing Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied ligt deels binnen het NNN. In hoofdstuk 7 wordt nagegaan welke activiteiten binnen de begrenzing van het NNN liggen en in hoeverre als gevolg van de uitvoering ervan effecten op ecologische waarden en kenmerken van het NNN kunnen optreden.

² Dit betreft soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn met uitzondering van vogels. Vogels vallen onder Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van EZ, versie 1.3 december 2016.

1.4 Methodiek

Voorliggende toetsing in het kader van de Wnb en NNN is opgesteld op basis van een veldbezoek op 5 maart 2019, de huidige ter beschikking staande kennis en inschattingen van deskundigen.

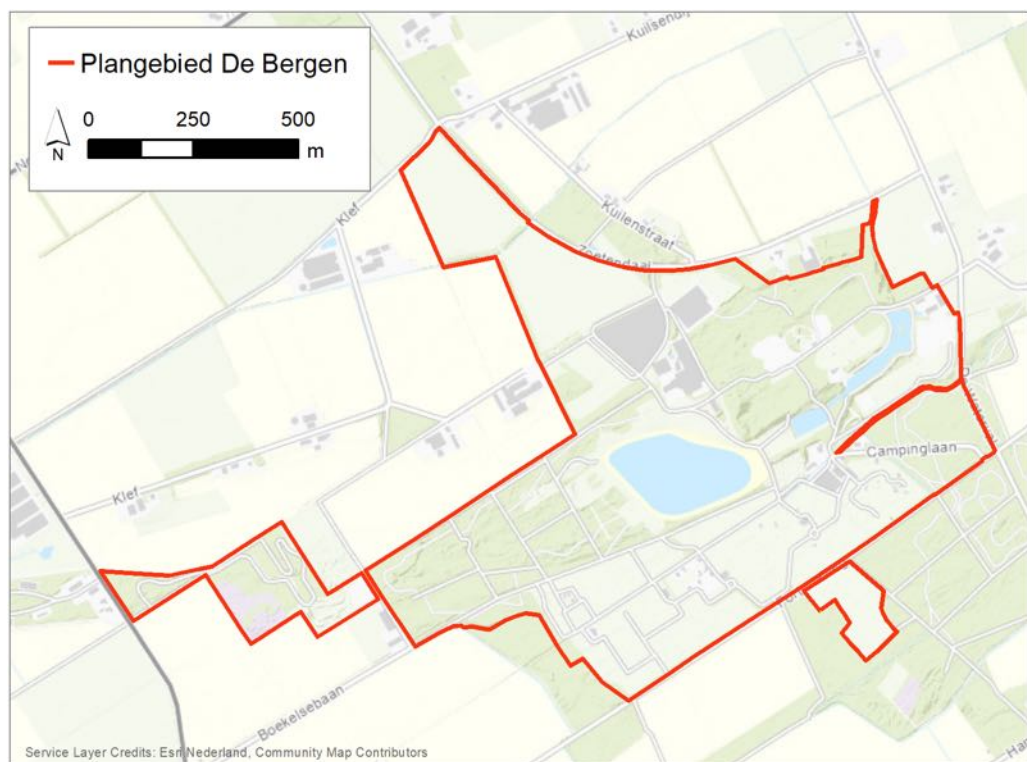
Tijdens het terreinbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc) verzameld. Op basis van terreinkenmerken en *expert judgement* is beoordeeld of het terrein geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten (bekend op basis van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)). Bij het raadplegen van de NDFF is uitgegaan van een zoekgebied met een zone van 2 km aan weerszijden van het tracé. Gegevens tot vijf jaar terug zijn opgevraagd voor alle relevante soortgroepen.

Effecten op beschermde soorten zijn bepaald en beoordeeld op basis van de functie van het plangebied van beschermde soorten en de voorgenomen ingreep. Voor het meest actuele overzicht van beschermde soorten in de regio voorkomen is voor het sluiten van dit onderzoek in mei 2019 nogmaals de NDFF geraadpleegd.

2 Plangebied en beoogde wijzigingen

2.1 Plangebied

Het recreatieterrein De Bergen ligt tussen Nijmegen en Helmond, ten zuiden van Wanroij. Het betreft een terrein met een oppervlakte van 105 ha dat bestaat uit bospercelen, kampeervelden met grazige vegetatie, hagen en houtwallen, een waterpartij met zandstrand, een roeivijver, diverse gebouwen, een speeltuin, midgetgolfbaan, crossbaan. Het geheel ligt te midden van halfopen agrarisch landschap. In figuur 2.1 is het plangebied aangegeven.

Figuur 2.1 Begrenzing plangebied (rood omkaderd)

Het plangebied wordt jaarrond intensief gebruikt als recreatieterrein. Het zwaartepunt van het recreatieve gebruik ligt in de periode februari tot en met oktober. De evenementen kunnen in principe het gehele jaar plaatsvinden, maar ook hier ligt het zwaartepunt in de periode februari - oktober. Voor de afzonderlijke grote publieksevenementen is in het verleden steeds een omgevingsvergunning aangevraagd. Het wijzigen van de bestemming voorkomt dat in de toekomst jaarlijks opnieuw een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd. Omdat veel bezoekers met de auto naar de evenementen komen, zijn op die momenten parkeervoorzieningen nodig. Eldorado Parken BV. kan in die behoefte voorzien met diverse terreinen).

2.2 Beoogde wijzigingen

In recreatieterrein De Bergen zijn de volgende wijzigingen voorzien:

(Wijzigingen aan) gebouwen:

- realisatie groepsaccomodaties en grotere bijgebouwen bij de chalets;
- aanbrengen horeca (strandbar) op het strand van de zwemplas;
- uitbreiding bestemming van de manege;
- verbouwing van het sport- en speelgebouw en uitbreiding van de bestemming.

Wijziging terreinfuncties:

- aanwijzing evenemententerrein;
- aanwijzing parkeerterreinen (inclusief ontsluitingsroutes);
- kap van beplanting en afgraving ten behoeve van de vergroting van de roeivijver en aanleg eilanden.
- mogelijkheid tot 'boskamperen' in het bosperceel.

Zie bijlage 2 voor een schetsontwerp van het bestemmingsplan.

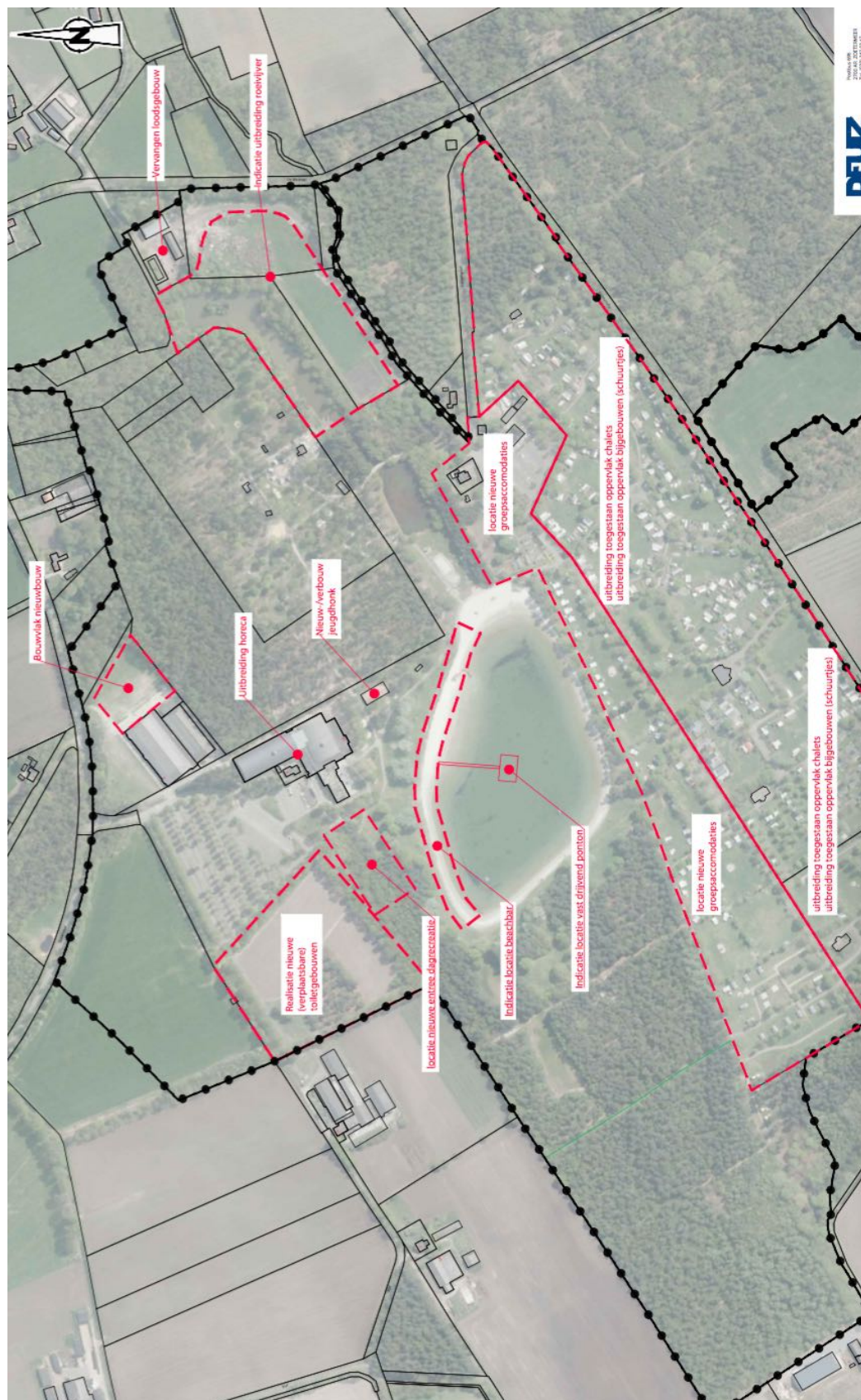
Het 'boskamperen' in het bosperceel is op grond van de bevindingen van onderhavig natuurwaardenonderzoek afgefallen en wordt niet verder beschreven. In figuur 2.2 zijn de voorgenomen ingrepen weergegeven.

Impressie van de roeivijver vanaf de te vergraven zijde.

Impressie van de meest oostelijk gelegen locatie waar parkeerterrein is voorzien, gezien vanaf zuid richting noordoost.

Figuur 2.2 Overzicht voorziene wijzigingen in het plangebied (exclusief parkeerterreinen).

Toelichting op de functiewijziging evenemententerrein:

Het is voorzien dat de volgende evenementen mogelijk worden: 1 dag met 25.000 bezoekers, 6 dagen met maximaal 15.000 bezoekers en 5 dagen met tussen de 5.000 en 7.500 bezoekers. Activiteiten met minder dan 5.000 bezoekers gaan op in de reguliere dagrecreatie. De evenementen kunnen het hele jaar door plaatsvinden, maar het zwaartepunt zal liggen in de periode februari tot oktober. Momenteel vinden dergelijke evenementen al (deels) plaats.

Toelichting op de functiewijziging parkeerterreinen:

In figuur 2.1 zijn de te realiseren parkeerterreinen weergegeven. Slechts voor zover deze geschikt zijn voor parkeren zullen deze worden ingezet. Er zal ten behoeve van het parkeren in principe geen opgaande vegetatie worden verwijderd. De natuurgebieden hebben een natuurfunctie gekregen ('n') gekregen en sommige gebieden een 'parkeren-2' functie in het bestemmingsplan (kaart bijlage 2). Voor deze laatstgenoemde functie geldt in principe een natuurfunctie tenzij met nader ecologisch onderzoek wordt aangetoond dat tijdelijk parkeren voor een specifiek evenement mogelijk is.

2.3 De ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Op een afstand van meer dan 12 kilometer van het plangebied liggen Natura 2000-gebied Maasduinen, Oeffeltermeent en Sint Jansberg (figuur 3.1). Tussen het projectgebied en het Natura 2000-gebied liggen bossen, wegen, bebouwing, akkers en stedelijk gebied. Effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van verder weg gelegen Natura 2000-gebieden zijn op grond van de aard van het project en de afstand tot het plangebied uitgesloten. Mogelijke effecten van het de herinrichting en functiewijzigingen van recreatieterrein De Bergen op deze gebieden worden in dit rapport daarom niet in detail besproken.

3 Effecten op beschermde Natura 2000-gebieden

De dichtstbij gelegen Natura 2000-gebieden zijn de Maasduinen, Oeffeltermeent en Sint Jansberg. Deze gebieden liggen op meer dan 12 km afstand en hebben instandhoudingsdoelen voor soorten van rivieren en uiterwaarden (Maasduinen, Oeffeltermeent) en van landgoederen op een stuwwal (Sint Jansdal). De ligging van Natura 2000-gebied is weergegeven in figuur 3.1.

Directe effecten

Het project vindt volledig plaats *buiten* de begrenzing en op ruime afstand (> 12 km) van Natura 2000-gebieden. Directe effecten op habitattypen of leefgebieden van soorten waarvoor deze Natura 2000-gebieden zijn aangewezen zijn daarom uitgesloten.

Het plangebied heeft geen betekenis voor de soorten van Bijlage II, voor broedvogels en voor niet-broedvogels van de Natura 2000-gebieden zijn de Maasduinen, Oeffeltermeent en Sint Jansberg. De soorten waarvoor deze gebieden zijn aangewezen zijn soorten van landgoederen, rivieren, oeverwallen en rivierlopen. Geschikt leefgebied voor de soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd ontbreekt in het plangebied. Het plangebied ligt in een geheel ander type landschap (halfbesloten agrarisch landschap, droog gemengd bos). Negatieve effecten (verstoring en verslechtering) van functiewijzigingen op het behalen van de instandhoudingsdoelen van de betreffende Natura 2000-gebieden zijn daarom met zekerheid uit te sluiten.

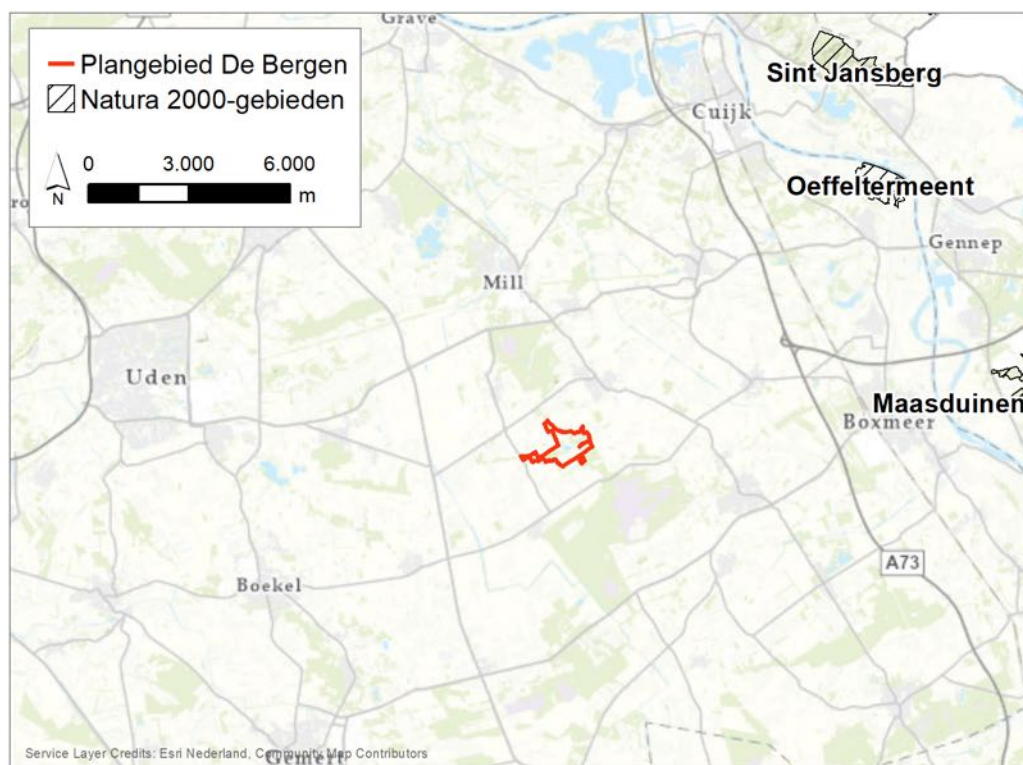
Indirecte effecten

Als gevolg van de wijzigingen in recreatieterrein De Bergen is een zekere toename van het aantal recreanten en bezoekers te verwachten. De toename in evenementen en de verbetering en vergroting van mogelijkheden voor groepen kunnen leiden tot een beperkte vergroting van het aantal verkeersbewegingen naar recreatiegebied De Bergen. Extra verkeersbewegingen kunnen leiden tot een toename van stikstofdepositie. Alle drie de gebieden zijn aangewezen voor habitattypen die (zeer) stikstofgevoelig zijn. Gezien de afstand van 12 km tot Natura 2000-gebieden is het niet aannemelijk dat de beperkte toename van stikstofdepositie leidt tot effecten op stikstofgevoelige habitats van omliggende Natura 2000-gebieden.

Conclusie

Vanwege de grote afstand (tenminste 12 km) is niet aannemelijk dat directe effecten op Natura 2000-gebieden zich voordoen. De afstand van 12 km is bovendien te groot om een AERIUS berekening uit te voeren.

N.B. De beoordeling van de noodzaak voor een vergunning ligt bij het bevoegd gezag. De conclusie van Bureau Waardenburg heeft geen rechtskracht.

Figuur 3.2 Ligging plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (geel gemarkeerd). (ondergrond: Data by OpenStreetMap.org contributors under CC BY-SA 2.0 license).

4 Betekenis van het plangebied voor beschermde soorten planten en dieren

4.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Vogels met jaarrond beschermd nestplaats³

Soorten met een jaarrond beschermd nest zijn onder te verdelen in boombewonende en gebouwbewonende soorten.

Voor boombewonende soorten (onder andere roofvogels zoals sperwer, havik en buizerd en uilen zoals ransuil) zijn de meer afgelegen percelen met opgaande beplanting geschikt. Omdat roofvogels en uilen redelijk verstoringgevoelig zijn, kiezen ze broedplekken op rustige plekken. De bospercelen en de opgaande beplanting aan de noordzijde van het terrein verder weg van de drukke delen van het recreatieterrein bieden geschikt broedhabitat aan de genoemde soorten. In het meest westelijke terrein bestemd voor parkeren (zie figuur 2.3) is een roofvogelnest waargenomen (mogelijk een buizerdnest). Vanwege het tijdstip van het veldbezoek (vroeg in het seizoen) kan niet worden aangegeven of het nest in gebruik is. In de periode na het veldbezoek kunnen zich weer nieuwe soorten met jaarrond beschermd nest hebben gevestigd in het terrein. Samenvattend wordt geconcludeerd dat de aanwezigheid van jaarrond beschermde nestplaatsen in het plangebied op grond van dit onderzoek niet kan worden uitgesloten. Met betrekking tot grote evenementen zal op basis van voorafgaand monitoringsonderzoek de actuele aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten in kaart moeten worden gebracht. Op basis daarvan kunnen maatregelen worden getroffen om verstoring daarvan te voorkomen.

De Wet natuurbescherming beschermt foerageergebied rondom de nestplaats indien dit van wezenlijke betekenis is voor het functioneren van de nestplaats. Buizerd, sperwer en ransuil hebben vaak een territorium van meerdere vierkante km oppervlakte. Het is daarom niet aannemelijk dat (delen van) het plangebied essentieel foerageergebied vormen voor het functioneren van de nestplaats.

Gebouwbewonende soorten zijn soorten als steenuil, kerkuil, huismus en gierzwaluw. Voor gebouwbewonende soorten zijn geen nestmogelijkheden aanwezig omdat in de gebouwen geen pannendak hebben, geen nissen en holten en geen andere wegkruipmogelijkheden. Het voorkomen van nestplaatsen van soorten met een jaarrond beschermd nest binnen het plangebied is uitgesloten.

³ Op grond van door het ministerie van EZ verstrekte handreikingen worden nesten van de volgende soorten als jaarrond beschermd nestplaatsen beschouwd: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief, zwarte wouw.

Foto's van de sporthal / feestruimte.

Overige vogelsoorten

De beplanting binnen het plangebied biedt verschillende algemeen voorkomende vogels geschikte broedmogelijkheden. Met name de bospercelen, houtwallen en de dichtere opgaande beplantingen zijn geschikt. Hier kunnen houtduif, vink, zwartkop, heggemus en vele andere soorten tot broeden komen in de periode maart - augustus. Voor grondbroedende soorten zoals weidevogels zijn nauwelijks tot geen mogelijkheden vanwege betreding en het intensieve beheer van de grazige terreinen. In de oevers van de plas en van de roeivijver kunnen watervogels zoals wilde eend, waterhoen en meerkoet tot broeden komen. Ook deze soorten broeden binnen de periode maart - augustus.

4.2 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Vleermuizen

In het plangebied en de ruime omgeving ervan zijn waarnemingen van de volgende soorten bekend uit de afgelopen vijf jaar: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis (NDFF, 2019).

Verblijfplaatsen

Voor zowel gebouwbewonende soorten als voor boombewonende soorten heeft het terrein potenties. De gebouwen zoals de sporthal en feestruimte hebben kieren en spleten achter beplating, boeiborden en dakranden. Achter de beplating kunnen vleermuizen verblijven. Dit kunnen verblijfplaatsen zijn die in de zomer, herfst en winter gebruikt kunnen worden (als paarplaats, winter- en of zomerverblijf).

In de percelen met bos en beplanting zijn niet alle bomen gecontroleerd. In het bos staan zowel naald- als loofbomen met holten. Naaldbomen worden gemeden door vleermuizen vanwege de hars die op de vacht kan komen. Indien de holten in loofbomen toegang bieden tot grotere ruimten kunnen ze door vleermuizen gebruikt worden als verblijfplaats.

Foerageergebied

Het recreatiegebied biedt vleermuizen divers en geschikt foerageergebied. Onder andere de oevers van de plas en de roeivijver, de bosranden en de grazige terreinen vormen geschikt foerageergebied omdat de beplanting uit diverse inheemse soorten bestaat waardoor er veel insecten op voorkomen. Verder biedt het terrein bij omstandigheden met veel wind diverse windluwe plekken.

Het is niet aannemelijk dat (delen van) het plangebied essentieel foerageergebied vormen voor het functioneren van een verblijfplaats. Vanuit het complex aan percelen lopen wegen met bomenlanen naar diverse richtingen. Vleermuizen kunnen daardoor altijd ander geschikt foerageergebied bereiken.

Vliegroutes

Omdat vrijwel het gehele terrein een afwisseling van openheid en beplanting heeft, bieden diverse elementen op het terrein geschikte vliegroutes. Dit zijn bijvoorbeeld de bosranden, houtwallen en heggen.

4.3 Beschermingsregime andere soorten

Planten

Uit het plangebied en ruime omgeving (gebied met een straal van 5 km) zijn geen waarnemingen van beschermde planten bekend (NDFF, 2019). Hoewel het tijdstip van het veldbezoek (maart) niet het meest ideale moment was voor de inventarisatie van planten, kon een indruk verkregen worden van de geschiktheid van het plangebied voor beschermde planten op basis van de aanwezige vegetaties. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat in het bosperceel weinig ondergroei aanwezig was. Aangetroffen soorten betroffen soorten van (droog) bos, zoals braamstruweel, rankende helmbloem, pijpenstrootje, kraaiheide. Dergelijke groeiplaatsen zijn niet geschikt voor beschermde soorten. Het recreatieterrein, de parkeerplaats en de bermen boden evenmin geschikte groeiplaatsen voor beschermde plantensoorten. Het voorkomen van beschermde planten wordt uitgesloten.

Ongewervelden

Uit het plangebied en omgeving (gebied met een straal van 3 km) zijn geen waarnemingen van beschermde ongewervelden bekend (NDFF, 2019). De Wet natuurbescherming beschermt soorten als vliegend hert, speerwaterjuffer, sleedoornpage. Voor dergelijke kritische soorten ontbreekt in het plangebied geschikt leefgebied. Het voorkomen van deze beschermde ongewervelden is uitgesloten. Op een wat grotere afstand (ca. 5 km) liggen de bossen van Sint Anthonis. Uit dit gebied zijn waarnemingen bekend van de kommavlinder. De kommavlinder komt hier voor op

schrale, open graslanden waarin veel bloeiende kruiden voorkomen. In en nabij het plangebied zijn geen waarnemingen van kommavlinder bekend. Vanwege het beheer en het gebruik van de graslanden als recreatie- en kampeerterrein is het plangebied ongeschikt voor de kommavlinder.

Gezien het ontbreken van geschikt habitat voor andere beschermde ongewervelden (bijvoorbeeld vennen, beken, zeer oude eikenstobben) is de aanwezigheid van die beschermde ongewervelden in het plangebied ook uitgesloten.

Vissen

Uit het plangebied en omgeving zijn geen waarnemingen van beschermde vissen bekend (NDFF, 2019). De wet Natuurbescherming beschermt een beperkt aantal zoetvissen; voor deze soorten is het open water van de zwemplas en de roeivijver niet geschikt als leefgebied. Het voorkomen van beschermde vissen is uitgesloten.

Amfibieën

Uit het plangebied en omgeving zijn waarnemingen van de volgende beschermde amfibieën bekend: alpenwatersalamander, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander (NDFF, 2019). Op ca. 5 km liggen de bossen van Sint Anthonis. Uit dit gebied zijn waarnemingen bekend van minder algemene vinpootsalamander. Voor de alpenwatersalamander en vinpootsalamander geldt géén provinciale vrijstelling. De de overige genoemde soorten zijn zeer algemeen en daarom vrijgesteld bij ruimtelijke ingrepen.

In het plangebied komt open water voor: de zwemplas en de roeivijver. De zwemplas is vanwege de onbegroeide zandstranden en de beperkte watervegetatie weinig geschikt als voortplantingswater voor amfibieën. Mogelijk komt er vis in voor. In de roeivijver komt vis voor waardoor deze waterpartij voor de voortplanting van amfibieën minder geschikt is. Toch zullen de minder kritische soorten bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad zich er waarschijnlijk in voortplanten.

De vinpootsalamander heeft voorkeur voor kleine heidevennen, bosvijvers en poelen. Voor de vinpootsalamander komt binnen het plangebied geen geschikt voortplantingswater voor, de wateren zijn voor deze soort te groot. Ook de alpenwatersalamander is kritisch ten aanzien van zijn voortplantingswateren. Het voorkomen van de vinpootsalamander en alpenwatersalamander wordt daarom uitgesloten.

Reptielen

Uit een gebied met een straal van 3 km zijn geen reptielen bekend (NDFF, 2019). Uit heideterreinen nabij Sint Anthonis zijn waarnemingen bekend van levendbarende hagedis. De levendbarende hagedis komt voor in grootschalige, structuurrijke natte heideterreinen. De levendbarende hagedis gebruikt de open delen om te zonnen. De delen met structuurrijke beplanting zijn van belang om beschutting te hebben tegen predatoren. Voor de levendbarende hagedis komt op recreatiegebied De Bergen geen

geschikt leefgebied voor. Het voorkomen van de levendbarende hagedis is uitgesloten op grond van ontbrekend van waarnemingen en geschikt habitat.

Grondgebonden zoogdieren

Uit het plangebied en ruime omgeving (gebied met een straal van 3 km) zijn waarnemingen van de volgende grondgebonden soorten bekend: bosmuis, das, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos (NDFF, 2019). Uit het plangebied en ruime omgeving (gebied met een straal van 5 km) zijn ook waarnemingen van bunzing, eekhoorn, steenmarter (NDFF, 2019).

Das

Het plangebied maakt deel uit van het leefgebied van de das. Tijdens het veldbezoek zijn in het gebied twee burchten waargenomen van dassen. De aangetroffen burchten zijn weergegeven in figuur 4.1. Daarnaast zijn in het gebied diverse wissels, snuitputjes, ligkuilen, afgevreten maiskolven waargenomen. De ligging van het bosperceel tussen percelen met (ongeoogst) maïs (aan de noordzijde van recreatiegebied De Bergen) en bemeste graslanden maken de omgeving zeer geschikt voor de das.

De das is een grote marterachtige die leeft in burchten veelal in een familiegroep van 3-4 dieren. In weilanden en open gebieden gaan ze vanaf de schemering op zoek naar voedsel zoals regenwormen, maïs, slakken kevers en amfibieën. Doordat de dieren steeds dezelfde routes lopen ontstaan de zogenaamde 'wissels'. Op de plekken waar dassen in de grond hebben gewroet zijn snuitputjes zichtbaar.

Eekhoorn

Ter hoogte van de paintballocatie in het bosperceel komen eekhoornnesten voor (med. opdrachtgever). Het terrein is geschikt voor deze soort op grond van de aanwezigheid van zowel naaldbomen als loofbomen. Deze afwisseling zorgt er voor dat er voor eekhoorns het gehele jaar voedsel is.

Kleine marterachtigen

Het is aannemelijk dat in het bosperceel, in de houtsingels en bredere groenvoorzieningen zoals langs de roeivijver diverse soorten kleine marterachtigen voorkomen. Dit kan bunzing, wezel en hermelijn betreffen. Kleine marterachtigen maken gebruik van bergen snoeihout en holten in de grond als verblijfplaats. Binnen een territorium komen vaak meerdere verblijfplaatsen voor. Dergelijke mogelijkheden biedt het terrein volop. Het terrein biedt beschutting en foerageermogelijkheden.

Andere soorten

Voor verschillende soorten muizen, egel, konijn, vos en komt geschikt leefgebied voor in het bosperceel. Konijnen en muizen kunnen ook in de beplantingen elders op het terrein voorkomen. De genoemde soorten zullen in het terrein verblijfplaatsen (burchten, hollen) kunnen hebben. De haas en ree kunnen ook in het plangebied voorkomen als onderdeel van een groter (aangrenzend) leefgebied. Voor deze soorten

geldt dat de provincie Noord-Brabant vrijstelling heeft verleend bij ruimtelijke ingrepen. Voor de das, bunzing, hermelijn, wezel en eekhoorn heeft de provincie Noord-Brabant geen vrijstelling verleend.

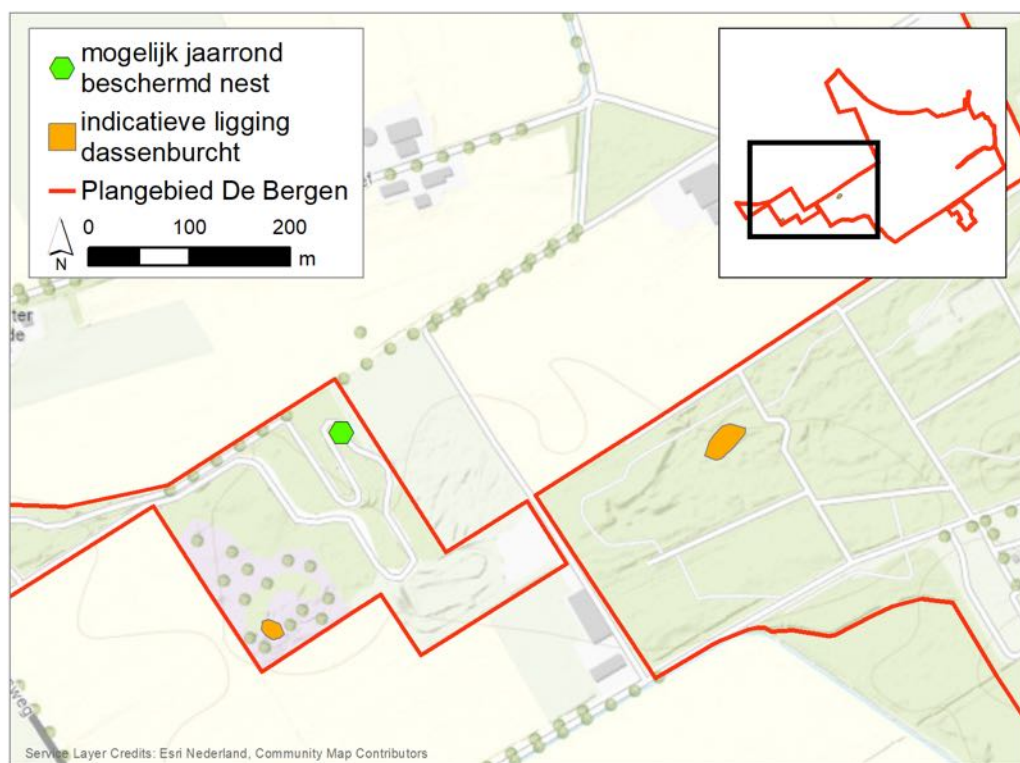
Deel van de dassenburcht in het bosperceel.

Wissel van dassen door het grasland ten westen van het meest westelijke parkeerperceel.

Perceel ongeogoste maïs ten noorden van het plangebied.

Figuur 4.1 Indicatieve ligging dassenburchten en mogelijk jaarrond beschermd nest.

5 Effecten op beschermde soorten

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten van de werkzaamheden op soorten van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en het Beschermingsregime andere soorten. De voorgenomen werkzaamheden starten in 2020 en worden getoetst aan de Wet natuurbescherming.

5.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Het plangebied heeft betekenis als broedgebied en foerageergebied voor diverse vogelsoorten en mogelijk betekenis voor vogels met een jaarrond beschermd nest in bomen (zie § 5.2.1).

Effecten op vogels (inclusief soorten met jaarrond beschermd nest)

Op de bemaaide grasvelden en de daarvoor geschikte terreinen, vindt de dagrecreatie plaats. In voorkomend geval zullen deze ook worden ingezet voor de grote evenementen. Het in gebruik nemen van terreinen als parkeerplaats ten behoeve van evenementen en het gebruik van ontsluitingsroutes langs nestplaatsen kan leiden tot verstoring. Massale betreding van terreinen langs bosranden en struweel in of aan het begin van het broedseizoen (ten behoeve van evenementen) kan in potentie eveneens leiden tot verstoring. Het gebruik van versterkt geluid kan leiden tot verstoring van vogels en nesten indien de versterkers te dichtbij een nestplaats geplaatst worden. Van verstoring met wezenlijke invloed is sprake als de oudervogels het nest met jongen of eieren verlaten. Op basis van onderzoek en monitoring, voorafgaand aan de grotere evenementen, kunnen maatregelen worden getroffen om verstoring (inclusief soorten met een jaarrond beschermd nest) te (zie § 5.5).

Beoordeling van effecten in het kader van de Wnb

Vogels met jaarrond beschermd nest, kap van beplanting

Als gevolg van kap van beplanting ten behoeve van het meest westelijke parkeerterrein en de uitbreiding van de roeivijver, kan sprake zijn van overtreding van artikel 3.1.2 (vernietigen en beschadigen van nesten). Of verbodsbepalingen overtreden zullen worden is onder andere afhankelijk van de planning en wijze van uitvoering en vooralsnog (zonder nader onderzoek) niet duidelijk.

Als dit aan de orde is kan hiervoor onder omstandigheden echter een ontheffing worden verkregen indien aan de voorwaarden voor ontheffingverlening wordt voldaan.

Voor soorten met een jaarrond beschermd nest van het Beschermingsregime Vogelrichtlijn gelden de volgende cumulatieve voorwaarden:

- a. Geen andere bevredigende oplossing;
- b Sprake van een in de wet genoemd belang;
- c Geen verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Om te beoordelen of aan deze voorwaarden wordt voldaan zal een toetsing van de belangen en de alternatieven moeten plaatsvinden en een ecologische toetsing op basis van nader onderzoek.

Vogels met jaarrond beschermd nest, evenementen

Als gevolg van evenementen kan sprake zijn van overtreding van artikel 3.1.4 (opzettelijke verstoring). Door toepassing van diverse preventieve maatregelen kan overtreding van verbodsbepalingen voorkomen worden (zie § 5.5).

Vogels, kap

Door bovengenoemde ingrepen kan sprake zijn van overtreding van artikel 3.1.2 (vernielen en beschadigen van nesten). Voor de verbodsbepalingen ten aanzien van vogels kan geen ontheffing worden verkregen. Door toepassing van diverse preventieve maatregelen kan overtreding van verbodsbepalingen voorkomen worden (zie § 5.5).

Vogels, evenementen

Door bovengenoemde ingrepen kan sprake zijn van overtreding van artikel 3.1.4 (opzettelijke verstoring). Door toepassing van diverse preventieve maatregelen kan overtreding van verbodsbepalingen voorkomen worden (zie § 5.5).

5.2 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Effecten op vleermuizen

Recreatieterrein De Bergen biedt mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen en in gebouwen (zie § 5.2.2). Het is uitgesloten dat vliegroutes en foerageergebied met wezenlijke betekenis voorkomt.

Ruimtelijke ontwikkelingen

Wijzigingen aan bestaande gebouwen kunnen leiden tot aantasting van verblijfplaatsen van vleermuizen indien aanwezig en daarmee tot overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb. Om effecten op vleermuizen te voorkomen is het nodig tijdig na te gaan welke functie de te renoveren / wijzigen gebouwen voor vleermuizen hebben.

Evenementen

Uit onderzoek naar vleermuizen bij een festival (Janssen R, 2017) blijkt dat versterkt geluid geen nadelige effecten op het foerageren van vleermuizen heeft. De sonar die vleermuizen gebruiken heeft een andere frequentie dan trillingen van harde muziek. De frequentie van versterkte muziek hindert deze frequenties niet. Wel kan verlichting bij evenementen die op bomen met holten gericht is het uitvliegen van vleermuizen hinderen. Omdat dit te voorkomen is het nodig tijdig te weten waar verlichting is voorzien en waar zich verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen bevinden. Geadviseerd wordt in een vroegtijdig stadium effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen te voorkomen als onderdeel van de ecologische begeleiding bij de grote evenementen.

Beoordeling van effecten in het kader van de Wnb

Door bovengenoemde ingrepen kan sprake zijn van overtreding van artikel 3.5.4 (vernielen en beschadigen van verblijfplaatsen). Hiervoor kan een ontheffing worden

verkregen indien aan de voorwaarden voor ontheffingverlening wordt voldaan. Voor soorten van de het Beschermingsregime Habitatrichtlijn gelden de volgende cumulatieve voorwaarden:

- a. Geen andere bevredigende oplossing;
- b. Sprake van een in de wet genoemd belang;
- c. Geen verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Om te beoordelen of aan deze voorwaarden wordt voldaan zal een toetsing van de belangen en de alternatieven moeten plaatsvinden en een ecologische toetsing op basis van nader onderzoek. Of verbodsbepalingen overtreden zullen worden is onder andere afhankelijk van de planning en wijze van uitvoering en vooralsnog (zonder nader onderzoek) niet duidelijk.

5.3 Beschermingsregime andere soorten

Soorten waarvoor vrijstelling geldt

Als gevolg van de inrichting tot parkeerterrein, roeivijver en evenemententerrein kunnen verblijfplaatsen van algemene amfibieën, verschillende muizensoorten, egel, konijn en vos verloren gaan.

Das, kleine marterachtigen en eekhoorn

De inrichting van het meest westelijk gelegen parkeerterrein en de route naar het evenemententerrein en de vergroting van de roeivijver kunnen leiden tot effecten op das, marterachtigen en eekhoorn. Om effecten nader te bepalen is het noodzakelijk om nader onderzoek te doen.

Voor andere beschermde soorten van het Beschermingsregime andere soorten heeft het plangebied geen betekenis. Negatieve effecten op andere soorten zijn dan ook uitgesloten.

Beoordeling van effecten in het kader van de Wnb

Door bovengenoemde ingrepen kan sprake zijn van overtreding van artikel 3.10.1b (vernielen en beschadigen van verblijfplaatsen) ten aanzien van das, marterachtigen en eekhoorn. Voor de das, marterachtigen en eekhoorn is geen vrijstelling verleend.

Voor deze soorten gelden de volgende cumulatieve voorwaarden:

- a. Geen andere bevredigende oplossing;
- b. Sprake van een in de wet genoemd belang;
- c. Geen verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Om te beoordelen of aan deze voorwaarden wordt voldaan zal een toetsing van de belangen en de alternatieven moeten plaatsvinden en een ecologische toetsing op basis van nader onderzoek. Of verbodsbepalingen overtreden zullen worden is onder andere afhankelijk van de planning en wijze van uitvoering en vooralsnog (zonder nader onderzoek) niet duidelijk.

Voor de overige aanwezige soorten heeft de Provincie Noord-Brabant vrijstelling verleend. Bij uitvoering van de voorgenomen ingrepen wordt invulling gegeven aan de Zorgplicht (zie § 5.5) en het Zorgvuldig handelen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen.

5.4 Conclusies beschermde soorten

Als gevolg van de voorgenomen ingrepen en functiewijzigingen kan sprake zijn van overtreding van verbodsbepalingen. Om na te gaan wat effecten kunnen zijn en effecten te voorkomen en beperken wordt aanbevolen nader onderzoek uit te voeren en de overige genoemde aanbevelingen op te volgen.

5.5 Aanbevelingen

Voer ten behoeve van de **vergroting van de roeivijver en parkeerterreinen** nader onderzoek uit naar:

- jaarrond beschermde nesten;
- dassen;
- kleine marterachtigen;
- eekhoorns;
- verblijfplaatsen vleermuizen in bomen.

Voer ten behoeve van **de renovatie en verbouwing van de gebouwen** nader onderzoek uit naar:

- vleermuizen.

Pas bij de **grote evenementen vanaf 7.500 bezoekers** voorafgaand ecologisch onderzoek toe middels een natuurtoets / monitoring actuele situatie om effecten op de volgende soorten te voorkomen:

- jaarrond beschermde nesten;
- overige nesten die traceerbaar en na afloop controleerbaar zijn (zoals van spechten, bosuil, zwarte kraai, gaai);
- verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen.

Door bij de terreinindeling al rekening te houden met gevoelige delen (zoals dichte bosschages in het terrein) worden effecten beperkt en overtredingen voorkomen. Onderdeel van ecologische begeleiding vormt ook:

- advisering over inrichting en beheer van het evenemententerrein;
- het opsporen van (jaarrond beschermde) nesten en verblijfplaatsen;
- het toepassen van maatregelen ter bescherming van nesten en verblijfplaatsen.

Zorgplicht

- Maak gebruik van de reeds voor recreatie beheerde terreinen.
- Maai parkeer- en evenemententerreinen tijdig (aan het begin van het evenementenseizoen). Dit voorkomt dat muizen en amfibieën zich hier vestigen met verblijfplaatsen / in landhabitat.
- Voer graafwerkzaamheden en kap van beplanting uit buiten het broedseizoen.

Kap van beplanting

- Werk buiten het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van maart tot en met augustus. Als men binnen het broedseizoen wil werken is dat mogelijk indien een ter zake kundige voorafgaand aan de werkzaamheden een controle uitvoert op aanwezigheid van broedende vogels.

6 Houtopstanden

De kap van houtopstanden is enkel aan de orde bij de vergroting van de roeivijver en een deel van het meest westelijk gelegen parkeerterrein. Aangezien dit functiewijzigingen in het NNB betreft, wordt aanbevolen eerst na te gaan in hoeverre functiewijziging is toegestaan door voor te leggen aan de Provincie Noord-Brabant (bevoegd gezag voor het NNB). Indien een functiewijziging binnen het NNB niet mogelijk blijkt, is de kap niet mogelijk en een beoordeling houtopstanden voor deze onderdelen niet nodig. Voor wat betreft van het meest westelijk gelegen parkeerterrein, kan worden besloten dit niet voor parkeren in te richten, of dat alleen te doen, nadat afdoende ecologisch onderzoek heeft plaatsgevonden, waaruit blijkt dat dat kan.

7 Natuurnetwerk Nederland

7.1 Ecologische waarden en kenmerken

Onder de ecologische waarden en kenmerken wordt verstaan: de ecologische waarden en kenmerken, zowel aanwezige als potentiële waarden, gebaseerd op de beoogde natuurkwaliteit voor het gebied, waartoe behoren natuurdoelen en natuurkwaliteit, geomorfologische processen, waterhuishouding, kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, mate van stilte, donkerte, openheid, landschapsstructuur en belevingswaarde (Verordening Ruimte Noord-Brabant).

Als ecologische waarden en kenmerken als bedoeld in artikel 5.1 van de Verordening Ruimte gelden de natuurbeheertypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het Natuurbeheerplan 2018. Dit is N 16.03: droog bos met productie.

Figuur 7.1 Ligging plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van beheertypen van het NNN.

7.2 Effecten wijziging bestemmingsplan recreatiegebied De Bergen op NNN

De effecten en mate van invloed zijn afhankelijk van de uiteindelijke ontwerp van het plan. Omdat het ontwerp nog niet definitief is kan het effect nog niet gekwantificeerd

worden. Er lijkt in ieder geval sprake van oppervlakteverlies van bos met het beheertype N16.03 (droog bos met productie) als gevolg van de inrichting van het meest westelijk gelegen parkeerterrein en de uitbreiding van de roeivijver. Ieder oppervlakteverlies wordt als significant effect op de wezenlijke kenmerken van het NNN (dus ook NNB) aangemerkt. De functiewijziging is mogelijk indien hiervoor in overleg met de Provincie toestemming wordt verkregen.

De ingebruikname van het meest westelijk gelegen parkeerterrein heeft ook een uitstralende werking in de vorm van een toename van licht- en geluidhinder en de aanwezigheid van mensen. Dit betekent dat de natuurwaarden in de directe omgeving negatieve effecten zullen ondervinden. De functiewijziging impliceert toename van hinder op de aanwezige natuurwaarden (waaronder één van de dassenburchten, mogelijke marterverblijfplaatsen, eekhoornnesten, diverse vogelsoorten).

De voorgenomen ontwikkeling kan leiden tot aantasting van het NNB. Aantasting van natuurgebieden die deel uitmaken van het NNB moeten conform de Verordening Ruimte van de Provincie Noord-Brabant worden gecompenseerd. Deze compensatie kan zowel fysiek als financieel. In overleg met de provincie Brabant dient bepaald te worden welke vervolgstappen nodig zijn.

7.3 Conclusie

De inrichting van het meest westelijk gelegen parkeerterrein en de uitbreiding van de roeivijver leidt tot een aantasting van het natuurnetwerk Noord-Brabant. Uitvoering van het initiatief is mogelijk onder voorwaarde van compensatie, alternatieven en groot openbaar belang. Aanbevolen wordt effecten nader in beeld te brengen en te kwantificeren bij verdere uitwerking van de planvorming.

8 Literatuur

Provincie Noord-Brabant, Versie 2019

<http://ruimtelijkeplannen.brabant.nl/?phID=0FA7EEDA-7607-45D3-87AF-BDFC3D5B5B00>

Janssen R, R. Delbroek & T. Molenaar, 2017. Vleermuizen op de Lonnekerberg mede in relatie tot het Airforce Festival. Monitoring en analyse van het gedrag van de passieve luisteraars gewone grootoorvleermuis, vale vleermuis en Bechsteins vleermuis. Bionet Natuuronderzoek, Stein. 2017 – 2. 53 pg incl bijlagen.

Bijlage 1 Kader Wet natuurbescherming en NNN

1.1 Inleiding

Vanaf 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (kortweg: Wnb) in werking. Deze wet vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Met de inwerkingtreding van de Wnb zijn de provincies het bevoegde gezag voor de ontheffing- en vergunningverlening voor plannen en projecten en voor het vaststellen van vrijstellingsregelingen. Bij provincie overschrijdende projecten is dit de minister van EZ.

Deze bijlage vat het wettelijk kader samen voor toetsing van ruimtelijke ingrepen en andere handelingen. In paragraaf 1.2 komen algemene bepalingen van de wet aan de orde. Gebiedsbescherming is in de wet beschreven in 'Hoofdstuk 2 Natura 2000-gebieden' en is hier samengevat in paragraaf 1.3. De bescherming van soorten is in de wet beschreven in 'Hoofdstuk 3 Soorten' en in deze bijlage samengevat in paragraaf 1.4. De bescherming van bomen en bos is in de wet beschreven in 'Hoofdstuk 4 Houtopstanden, hout en houtproducten' en is hier samengevat in paragraaf 1.5. Andere onderdelen van de Wnb zoals jacht, schadebestrijding, overlastbestrijding, faunabeheer en omgang met exoten maken geen deel uit van deze bijlage.

1.2 Algemene bepalingen

Art 1.10 De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

Art 1.11 Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Deze zorgplicht houdt in elk geval in dat handelingen waarvan redelijkerwijs verwacht mag worden dat ze nadelige gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten achterwege blijven, dan wel dat noodzakelijke maatregelen worden getroffen om negatieve gevolgen te voorkomen, of voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen ze beperkt of ongedaan worden gemaakt.

Art 1.12 Gedeputeerde staten van de provincies dragen zorg voor:

- het nemen van de nodige maatregelen voor de bescherming, de instandhouding of het herstel van biotopen en leefgebieden in voldoende gevarieerdheid voor alle van

nature in het wild levende vogelsoorten en planten en dieren en hun habitats van bijlagen II, IV en V bij de Habitatrichtlijn en habitattypen van bijlage I van de Habitatrichtlijn;

- het behoud of het herstel van een gunstige staat van instandhouding van de met uitroeiing bedreigde of speciaal gevaar lopende van nature in het wild voorkomende dier- en plantensoorten;
- de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland.

Gedeputeerde staten kunnen gebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als 'bijzondere provinciale natuurgebieden' en 'bijzondere provinciale landschappen'.

1.3 Natura 2000-gebieden

De Wnb heeft tot doel het beschermen en in stand houden van Natura 2000-gebieden.

Relevante wettelijke bepalingen

De beoordeling van projecten en andere handelingen wordt geregeld in artikel 2.7 tot en met artikel 2.9. Aanwijzingsbesluiten geven de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van de leefgebieden voor vogels van de Vogelrichtlijn, de natuurlijke habitats en de habitats van soorten van de Habitatrichtlijn. De instandhoudingsmaatregelen zijn voor elk gebied beschreven in het beheerplan. Tevens beschrijft het beheerplan welke handelingen en ontwikkelingen in het gebied en daarbuiten het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen. Voor het uitvoeren van plannen of projecten kan GS de verplichting opleggen tot preventieve of herstelmaatregelen. Dit is niet van toepassing indien voor het plan of project een (omgevings)vergunning is verleend.

Beoordeling van plannen en projecten

Art. 2.7 Voor een plan dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie (in cumulatie) met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, is een **passende beoordeling** noodzakelijk.

Er is een **vergunning** nodig van GS voor projecten of andere handelingen die de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen. De bevoegdheid ten aanzien van de vergunningverlening ligt bij GS van de provincie waarin het project wordt uitgevoerd.

Er geldt een **uitzondering op de vergunningprocedure** op grond van de Wet natuurbescherming: als via een andere wettelijke bepaling een passende beoordeling

verplicht is (bijvoorbeeld op grond van de Tracéwet of de Spoedwet wegverbreding) voor de besluitvorming.

Art. 2.9 Géén vergunning is nodig:

- Als het project of de handeling is opgenomen in een Natura 2000-beheerplan of in een vastgesteld programma voor Natura 2000-gebieden (zoals de PAS). Voorwaarde is dat 1) ten aanzien van het plan of het programma een passende beoordeling van projecten is uitgevoerd waaruit de zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten, en 2) dat het bestuursorgaan dat het plan of programma heeft vastgesteld, tevens bevoegd gezag is voor vergunningverlening of dat dit bestuursorgaan heeft ingestemd heeft met het plan of programma.
- Als het project of de handeling al bestond of bekend was op de referentiedatum 31 maart 2010 of later als het gebied later is aangewezen (ook wel bekend als bestaand gebruik).
- Als het project of de handeling behoort tot door PS bij verordening aangewezen categorieën van gevallen.

Toelichting op begrippen

Habitattoets

De habitattoets is de verzamelnaam van toetsingen van effecten van plannen en projecten op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. In beginsel worden de effecten van plannen en projecten op Natura 2000-gebieden 'passend beoordeeld'. Als er kans is op significant negatieve effecten en mitigerende maatregelen bij de beoordeling zijn betrokken wordt gesproken over een '**passende beoordeling**'. Om procedurele redenen kan er voor worden gekozen om een **oriëntatiefase** – soms ook wel '**voortoets**' genoemd – te doorlopen. De inhoudelijke studie is in de oriëntatiefase in grote lijnen identiek aan een passen de beoordeling, echter mitigerende maatregelen zijn bij de oriëntatiefase niet bij de beoordeling betrokken. Als de conclusie is dat significante negatieve effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten en maatregelen nodig zijn om significant negatieve effecten met zekerheid te voorkomen, zal alsnog een passende beoordeling nodig zijn.

Mitigerende maatregelen

Mitigerende maatregelen zijn maatregelen ter voorkoming of beperking van het (mogelijke) effect van het project of andere handeling en deze maatregelen zijn onlosmakelijk verbonden zijn met een project / andere handelingen

Cumulatieve effecten

Voor de habitattoets geldt uitdrukkelijk dat voor elke activiteit onderzocht moet worden of er mogelijke significante effecten zijn als gevolg van de activiteit afzonderlijk *en* in combinatie met andere plannen en projecten. In het laatste geval moeten de gezamenlijke ofwel cumulatieve effecten beoordeeld worden in het licht van de

instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. Het gaat daarbij om alle plannen en projecten die op bestuurlijk niveau zijn goedgekeurd en die nog niet (volledig) zijn gerealiseerd.

Significantie

Van significante effecten kan sprake zijn als ten gevolge van het plan of project realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen wordt bemoeilijkt of onmogelijk wordt gemaakt. In de Leidraad bepaling Significantie is het begrip 'significante gevolgen' toegelicht.⁴

Externe werking

Ook activiteiten buiten het Natura 2000-gebied kunnen vergunningplichtig zijn als die activiteiten negatieve effecten op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied (kunnen) veroorzaken. Dit wordt de 'externe werking' van de bescherming genoemd.

Programma Aanpak Stikstof

Op 1 juli 2015 is de Programma Aanpak Stikstof (PAS) in werking getreden. Dit programma geeft met een gericht pakket van herstelmaatregelen enerzijds waarborgen voor behoud en herstel van stikstofgevoelige habitats en leefgebieden van soorten en biedt anderzijds ruimte voor nieuwe economische activiteiten. Voor projecten die vermeld zijn op een lijst met prioritaire projecten is op voorhand ruimte gereserveerd. Voor nieuwe projecten (niet-prioritair) geldt bij een toename van stikstofdepositie op een stikstof gevoelig habitat met thans al een overschrijding het volgende:

- Activiteiten met een stikstofdepositie vanaf 1 mol/ha/jaar zijn vergunningplichtig.
- Activiteiten met een stikstofdepositie onder 0,05 mol/ha/jaar zijn niet vergunningplichtig.
- Voor activiteiten met een stikstofdepositie tussen 0,05 mol/ha/jaar – 1 mol/ha/jaar moet voor het Natura 2000-gebied worden nagegaan wat de actuele geldende grenswaarde is. Bij 95% uitgegeven depositieruimte wordt de grenswaarde verlaagd naar 0,05 mol/ha/jaar; dan is dus een vergunning nodig bij een stikstofdepositie hoger dan 0,05 mol/ha/jaar (anders bij 1 mol/ha/jaar)

De omvang van de stikstofdepositie als gevolg van een project moet worden vastgesteld aan de hand van het rekenmodel AERIUS Calculator.

1.4 Soorten

Verbodsbepalingen

De Wnb onderscheid bij de bescherming van soorten drie beschermingsregimes:

Art. 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk in het wild levende vogels (VR artikel 1) te doden of te vangen.

⁴ Leidraad bepaling significantie. Nadere uitleg van het begrip 'significante gevolgen' uit de Natuurbeschermingswet. Publicatie Steunpunt Natura 2000, versie 27 mei 2010.

2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder 1 te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld onder 1 te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld onder 1 opzettelijk te storen.
5. Het verbod, opzettelijk storen, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het ministerie heeft een lijst gemaakt van soorten vogels die hun nest doorgaans het hele jaar door of telkens opnieuw gebruiken. Deze nesten zijn jaarrond beschermd⁵. Voor andere soorten geldt dat de nesten alleen beschermd zijn wanneer zij (in het broedseizoen) in gebruik zijn.

Art. 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende **dieren** (HR bijlage IV, VvBern Bijlage II, VvBonn Bijlage I) opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld onder 1 opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld onder 1 in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder 1 te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden **planten** (HR bijlage IV, VvBern Bijlage I) in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Art. 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Het is verboden in het wild levende **zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers** van de soorten, genoemd in de bijlage bij de Wet, onderdeel A, natuurbescherming opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder 1 opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
3. Het is verboden **vaatplanten** genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij de Wet natuurbescherming, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Ontheffingen en vrijstellingen

Gedeputeerde staten kunnen een ontheffing verlenen van verboden die gelden voor Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (Art 3.3), Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (Art 3.8) en Beschermingsregime andere soorten (Art 3.10 lid 2). Provinciale staten en de Minister kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van deze verboden (Art 3.3, Art 3.8)

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

⁵ Zie de Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingrepen, ministerie van LNV, augustus 2009.

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing,
- er is voldaan aan een in Art 3.3 dan wel Art 3.8 genoemd belang,
- er is geen sprake van een verslechtering van de (gunstige) staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Aan een ontheffing kunnen voorwaarden worden gesteld om schade te beperken of te compenseren zodat er geen afbreuk wordt gedaan aan de Svl.

Art 3.3, Art 3.8 De verboden voor zijn niet van toepassing op handelingen ten behoeve van instandhoudingsmaatregelen en handelingen in het kader van een Natura 2000-beheerplan of een vastgesteld programma (zoals bijvoorbeeld de PAS).

Art. 3.10 Voor soorten vallend onder '*Beschermingsregime andere soorten*' kan de provincie een vrijstelling verlenen voor handelingen in het kader van de **ruimtelijke inrichting of ontwikkeling** van gebieden en **bestendig beheer of onderhoud**.

Art. 3.31 De hierboven genoemde verboden onder de drie beschermingsregimes zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde **gedragscode** en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer of onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

1.5 Houtopstanden

Hoofdstuk 4, paragraaf 4.1 van de Wnb regelt de verbodsbepalingen ten aanzien van houtopstanden. De Wet natuurbescherming beschermt houtopstanden met een oppervlakte van minimaal 1000 m² en rijbeplantingen die bestaan uit meer dan 20 bomen (art. 1.1).

Art. 4.1 De bepalingen in § 4.1 hebben o.a. geen betrekking op houtopstanden binnen de bebouwde kom, op erven of in tuinen, wegbeplantingen, beplanting langs rijkswegen, boomsingels en in het geval van het dunnen van een houtopstand.

Art. 4.2 Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten.

Art. 4.3 Als een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, geldt een plicht tot herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen.

Art. 4.4 De bepalingen in § 4.1 zijn eveneens niet van toepassing als het vellen van houtopstanden en herbeplanten wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode.

In de artikelen van § 4.1 zijn meer uitzonderingen aangegeven.

1.6 Regelgeving NNN en EVZ

Bescherming

De uitwerking van het NNN in Noord-Brabant heeft plaatsgevonden in de Verordening Ruimte en het Natuurbeheerplan 2018. In Noord-Brabant wordt het NNN Natuurnetwerk Noord-Brabant genoemd (NNB).

In de volgende artikelen zijn de relevante regels voor bescherming van het NNB (voorheen EHS) opgenomen uit het Natuurbeheerplan Noord-Brabant (artikel 5). In artikel 11 zijn aanvullende regels ten aanzien van ecologische verbindingzones opgenomen.

“5.1 Bescherming Natuur Netwerk Nederland

Een bestemmingsplan gelegen in het Natuur Netwerk Brabant:

strekt tot het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden;

*stelt regels ter bescherming van **de ecologische waarden en kenmerken** van de onderscheiden gebieden en houdt daarbij rekening met de overige aanwezige waarden en kenmerken, waaronder de cultuurhistorische waarden en kenmerken;*

bepaalt dat zolang het Natuur Netwerk Brabant niet is gerealiseerd, de bestaande bebouwing en de bestaande planologische gebruiksactiviteit zijn toegelaten.

Als ecologische waarden en kenmerken als bedoeld in het eerste lid gelden de natuurbeheertypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het natuurbeheerplan.

[...]

[...]

[...]

[...]

Een bestemmingsplan dat is gelegen buiten het Natuur Netwerk Brabant en leidt tot een aantasting van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant anders dan door de verspreiding van stoffen in lucht of water, strekt ertoe dat de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd overeenkomstig artikel 5.6 (compensatieregels).

5.3 Wijziging van de begrenzing op verzoek met toepassing nee-tenzij principe

Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van het Natuur Netwerk Brabant op verzoek van de gemeente wijzigen in geval van een ruimtelijke ontwikkeling met toepassing van het nee-tenzij principe.

Een verzoek om herbegrenzing, als bedoeld in het eerste lid, gaat vergezeld van een bestemmingsplan waaruit blijkt dat:

er sprake is van een groot openbaar belang;

er voor de ontwikkeling geen alternatieve locaties voorhanden zijn buiten het Natuur Netwerk Brabant;

er geen andere oplossingen voorhanden zijn waardoor de aantasting van het Natuur Netwerk Brabant wordt voorkomen;

de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd, waarbij wordt voldaan aan de regels inzake het compenseren als bedoeld in artikel 5.6 (compensatieregels).

3. [...]

4. Aan het onderzoek naar alternatieve locaties bedoeld in het tweede lid, onder b, liggen de volgende uitgangspunten ten grondslag:

a. gezocht wordt naar alternatieve locaties binnen de gemeente en in omliggende gemeenten;

b. een alternatieve locatie moet overwegend dezelfde functie kunnen vervullen;

c. tijdverlies en meerkosten ten gevolge van de ontwikkeling van een alternatieve locatie zijn op zichzelf

geen reden om dat alternatief af te wijzen.

[...]

[...] “

Compensatie NNB

Uit artikel 5.1 lid 4 van de Verordening Ruimte blijkt dat voor overblijvende effecten gecompenseerd moet worden. Ten aanzien van compensatie is artikel 5.6 tot en met artikel 5.8 in de Verordening Ruimte opgenomen.

“Artikel 5.6 Compensatie

De op grond van de verordening verplichte compensatie vindt, naar keuze, plaats door:

fysieke compensatie, overeenkomstig artikel 5.7;

financiële compensatie, overeenkomstig artikel 5.8.

De omvang van de compensatie wordt bepaald door de omvang van het vernietigde areaal waarbij een toeslag op de omvang van het vernietigde areaal wordt berekend, zowel in oppervlak, als in budget, te onderscheiden in de volgende categorieën:

natuur met een ontwikkeltijd van 5 jaar of minder: geen toeslag;

tussen 5 en 25 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 1/3 in oppervlak, plus de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer;

tussen 25 en 100 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 2/3 in oppervlak, plus de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer;

bij een ontwikkelingsduur van meer dan 100 jaar: de toeslag in oppervlak en de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer is maatwerk.

In artikel 5.6 lid 2 wordt gesproken over vernietiging van areaal. Een toename van verstoring geldt niet als vernietiging. Bij externe werking als gevolg van een toename van geluidsbelasting hanteert de provincie de volgende formule voor het bepalen van de compensatieverplichting:

Oppervlakte verstoord gebied (m²) × 1/3 = compensatieopgave (m²)

Voor nog niet gerealiseerde natuur in de NNB hoeft niet voor de volledige oppervlakte gecompenseerd te worden. Hierbij gaat het om 3/4 van het aangetaste oppervlak. Dit betekent ten aanzien van het bepalen van de compensatieopgave de volgende regels worden aangehouden:

- Gerealiseerde natuur:*

Ruimtebeslag: Oppervlakte ruimtebeslag (m²) + compensatietoeslag = compensatieopgave (m²)

Verstoring: Oppervlakte verstoord gebied (m²) × 1/3 = compensatieopgave (m²)

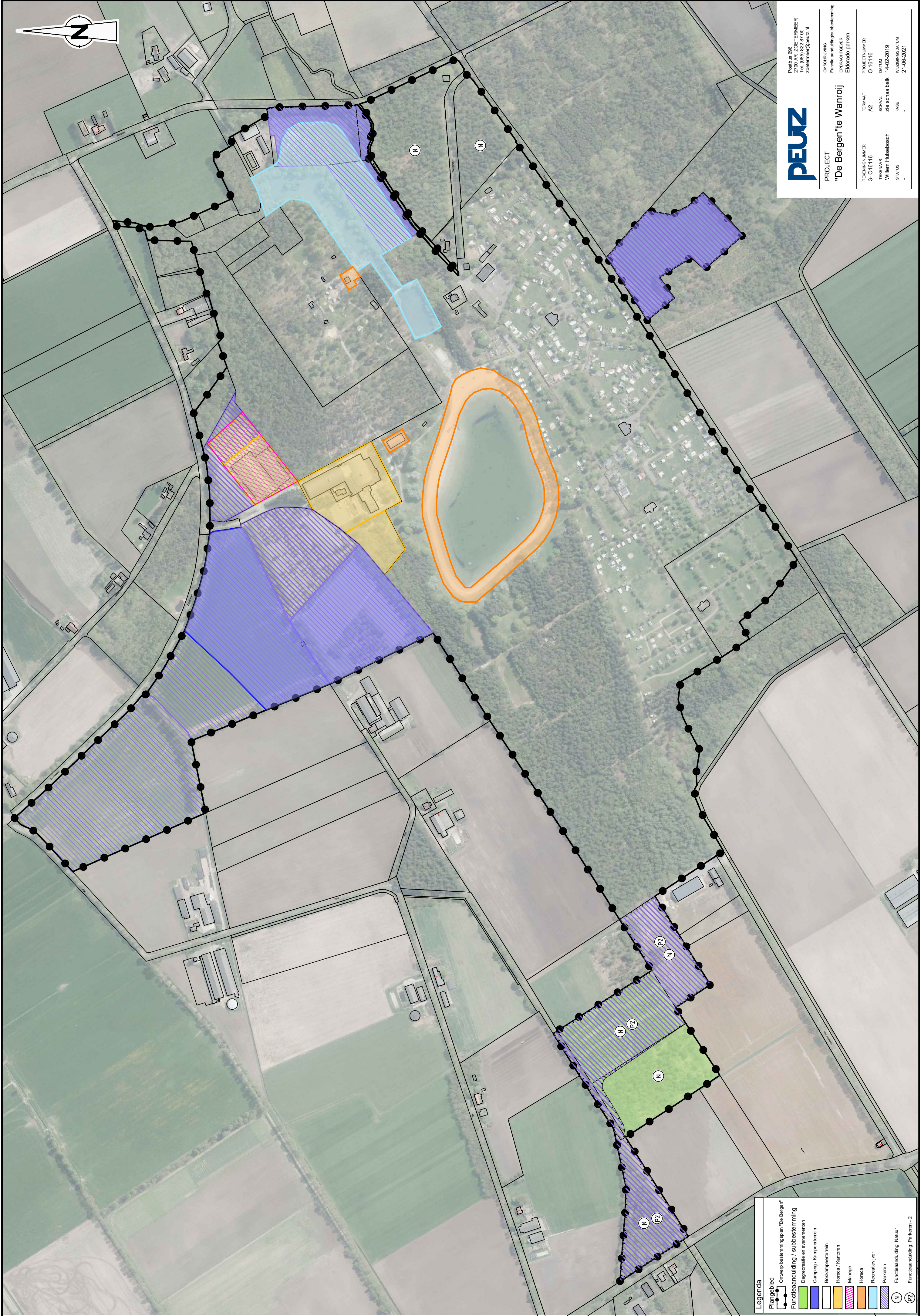
30

• *Nog niet gerealiseerde natuur:*

Ruimtebeslag: Oppervlakte ruimtebeslag (m²) × 3/4 = compensatieopgave (m²)

Verstoring: Oppervlakte verstoord gebied (m²) × 3/4 × 1/3 = Oppervlakte verstoord gebied (m²) × 1/4 = compensatieopgave (m²)”

Bijlage 2 Ontwerptekening plangebied

Postbus 698
2700 AB ZOETERMEER
Tel. (055) 822.87.00
zoetermeer@peutz.nl

PROJECT
"De Bergen'te Wanroij"

TEKENINGNUMMER	3-016116	FORMAAT	A2	PROJECTNUMMER	016116
TEKENAAR	Willem Hulsebosch	SCHAAL	zie schaalbalk	DATUM	14-02-2019
STATUS	-	FASE	-	WILDOORSGESTATUM	21-06-2021

Legenda

Plangebied

Onwerp bestemmingsplan "De Bergen"

Funcieaanduiding / subbestemming

Dagrecreatie en evenementen

Camping / Kampeerterrein

Boskampeerterrein

Horeca / Kantoren

Manege

Horeca

Recreatievriyer

Parkeren

Funcieaanduiding Natuur

Funcieaanduiding: Parkeren - 2

N

P2